

Одеський національний медичний університет
Факультет Фармацевтичний
Кафедра загальної і клінічної фармакології та фармакогнозії

Силабус курсу
Лікарські рослини світової медицини

Обсяг	4 кредити / 120 годин
Семестр, рік навчання	III-IV семестр, II рік навчання (Доктор філософії)
Дні, час, місце	Згідно розкладу в аудиторії 106 кафедри фармакології та фармакогнозії (цикл фармакогнозії). Вул. Малиновського - 37
Викладач (-і)	Приступа Богдан Володимирович, к.б.н., доцент
Контактний телефон	0934510278
E-mail	bogdan.prystupa@onmedu.edu.ua – Приступа Б.В.
Робоче місце	Кабінет № 105 кафедри фармакології та фармакогнозії (цикл фармакогнозії). Вул. Малиновського - 37
Консультації	<i>Очні консультації:</i> четвер з 15.00 до 17.00; субота з 9.00 до 13.00 <i>Онлайн консультації:</i> четвер з 15.00 до 17.00; субота з 9.00 до 13.00 Microsoft Teams або через Telegram/viber

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі aspirантами буде здійснюватися через очні зустрічі. У разі переходу на дистанційне навчання комунікація зі aspirантами буде здійснюватися за допомогою E-mail, та програм: Microsoft Teams, Moodle, Telegram та Viber.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Лікарські рослини світової медицини» є засвоєння знань різноманітних рослин світової медицини яке надає змогу майбутнім спеціалістам краще орієнтуватися у різноманітті експортованих та імпортованих лікарських засобів рослинного походження. Сформулювати більш чітко

Пререквізити і постреквізити курсу (Місце дисципліни в освітній програмі):

Базується на знаннях, отриманих aspirантами при вивченні латинської мови, ботаніки, органічної хімії, біологічної хімії, аналітичної хімії, біофізики, фізичної та колоїдної хімії, нормальної та патологічної фізіології людини; *закладає основи* вивчення aspirантами фармацевтичної та токсикологічної хімії, фармакології, технології ліків, технології парфумерно-косметичних засобів, клінічної фармації, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання з фармакогнозії в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

Мета курсу.

Метою дисципліни „Лікарські рослини світової медицини” – є розширення знань асортименту лікарських рослин і специфіки використання ЛРС в медицинах різних країн і народів.

Завдання дисципліни:

Головним завданням дисципліни є розширення і поглиблення теоретичних знань про лікарські рослини і формування практичних навичок фармакогностичного аналізу найважливішої і найпоширенішої дикорослої і культивованої ЛРС, що використовується сучасною світовою медициною і традиційними медичними системами.

Очікувані результати

За результатами вивчення дисципліни аспіранти повинні **знати:**

- флоро-географічне, систематичне, морфологічне різноманіття лікарських рослин світової медицини;
- шляхи використання ЛР світової медицини;
- категоризацію ресурсів ЛР світової медицини і обсяги їх сучасного використання;
- асортимент найпоширеніших ЛР світової офіційної медицини і їх використання (ЛР-космополіти; широко культивовані корисні рослини з лікувальними властивостями);
- ЛР Європейської фармакопеї і фармакопей окремих європейських країн;
- асортимент ЛР з субтропічних країн і регіонів;
- асортимент тропічних ЛР світової медицини;
- ЛР локальних флор і їх використання;
- особливості медико-фармацевтичного використання ЛР і їх ресурсів європейською медициною;
- основні лікарські форми і препарати з лікарської рослинної сировини, що широко використовуються у світовій медичній практиці;
- лікарські форми і препарати з ЛРС, які використовуються в традиційних медичних системах Сходу;
- методи охорони, раціональної експлуатації і відтворення ресурсів ЛР світової медицини.

вміти:

- визначати за морфологічними ознаками додатково до 50 видів лікарських рослин світової медицини у живому і гербаризованому вигляді;
- виділяти в асортименті ЛР світової медицини види аналоги тих, що використовуються у вітчизняній медицині і фармації;
- проводити фармакогностичний аналіз відповідної ЛРС, її стандартизацію;
- оцінювати доцільність і перспективність інтродукції в Україну нових лікарських рос-лин іноземних флор.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі семінарських (60 год.), організації самостійної роботи аспірантів (60 год.).

Вивчення дисципліни повинно реалізовуватися на основі методів проблемного викладу, евристичного, дослідницького, інтерактивного (методу проектів).

Зміст навчальної дисципліни

Тема № 1 Огляд світової флори лікарських рослин

Тема № 2 Ресурси лікарських рослин світової медицини і їх сучасне використання

Тема № 3 Лікарські рослини європейської медицини

Тема № 4 Лікарські рослини арабської медицини, країн близького Сходу, Середньої Азії

Тема № 5 Лікарські рослини східної медицини

Тема № 6 Лікарські рослини Нового Світу

Тема № 5 Лікарські рослини тропічної Африки

Тема № 6 Лікарські рослини Австралії, Н. Гвінеї, Океанії

Тема № 7 Лікарські рослини світової флори, інтродуковані в Україну

Перелік рекомендованої літератури

1. Фармакогнозія: базовий підруч. для студ. вищ. фармац. навч. закл. (фармац. ф-тів) IV рівня акредитації / В. С. Кисличенко, І. О. Журавель, С. М. Марчишин та ін.; за ред. В. С. Кисличенко. – Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2015. – 736 с.; 16 с. кол. вкл. – (Національний підручник).

2. Державна Фармакопея України: в 3 т. / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2015. — Т. 1. — 1500 с.

3. Державна Фармакопея України : в 3 т. / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. — Т. 3. — 750 с.

4. Державна Фармакопея України: в 3 т. / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2015. — Т. 1. — 1500 с.

5. Державна Фармакопея України : в 3 т. / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. — Т. 3. — 750 с.

6. Практикум з ідентифікації лікарської рослинної сировини: навч. посіб. / [В. М. Ковальов, С. М. Марчишин, О. П. Хворост та ін.] ; за ред. В. М. Ковальова, С. М. Марчишин. – Тернопіль: ТДМУ, 2014. – С. 21-22.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: Оцінювання успішності вивчення кожної теми дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою.

Поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад 4,75.

Оцінювання поточного контролю з дисципліни:

Значення оцінки **«відмінно»**: аспірант виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.

Значення оцінки **«добре»**: аспірант вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

Значення оцінки **«задовільно»**: аспірант відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Значення оцінки **«незадовільно»**: аспірант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

До підсумкової атестації допускаються лише ті аспіранти, які не мають академічної заборгованості і мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,00.

Оцінювання поточного тестового контролю з дисципліни:

- «5» - 100-91% правильних відповідей;
- «4» - 90-71% правильних відповідей;
- «3» - 70-60,5% правильних відповідей;
- «2» - менш 60% правильних відповідей.

Форми і методи підсумкового контролю:

Формою підсумкового контролю знань з навчальної дисципліни є ізалік.

Середній бал за дисципліну переводиться в традиційну оцінку з дисципліни за 4-бальною шкалою і розцінюється як співвідношення цього середнього арифметичного до проценту засвоєння необхідного об'єму знань з даного предмету.

Середній бал за дисципліну	Відношення отриманого аспірантом середнього балу за дисципліну до максимально можливої величини цього показника	Оцінка з дисципліни за 4-бальною шкалою (традиційна оцінка)
4,45 – 5,0	185-200	5
3,75 – 4,44	151-184	4
3,0 – 3,74	120-150	3

Самостійна робота аспірантів.

Самостійна робота аспірантів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється на останньому занятті.

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ОНМедУ <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/osvitnij-proces.pdf>. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені викладачем терміни.

Політика щодо академічної доброчесності:

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності (посилання на положення на сайті університету <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennja-pro-dobrochesnist.pdf> та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача при вивченні освітньої компоненти:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ♦ посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

Політика щодо відвідування та запізнень: Для отримання задовільної оцінки обов'язковим є відвідування і робота на аудиторних заняттях (лекції і семінарські заняття). Запізнення аспіранта дозволяється не більше ніж на 10 хвилин.

Мобільні пристрої: на занятті можна користуватись мобільними пристроями з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії:

Під час знаходження в аудиторії важливі: повага до колег; толерантність до інших; сприйнятливість та неупередженість; здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки (під час дискусій); ретельна аргументація своєї думки; дотримання етики академічних взаємовідносин.